

А. М. Колот, Г. Т. Куліков, О. М. Поплавська
**«Дослідження проблем
 оплати праці:
 порівняльний аналіз
 (Україна та країни ЄС)»**

Наприкінці 2008 р. вийшла друком колективна монографія провідних учених Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана і ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», а також спеціалістів Всеукраїнського об'єднання солідарності робітників і Конфедерації вільних профспілок України*.

У першому розділі монографії аналізуються основні показники, що віддзеркалюють стан розвитку трудових доходів в Україні, оцінюється сучасний стан розвитку сфери трудових доходів у країні на основі дослідження позитивних зрушень, недоліків і тенденцій їх змін. Особливу увагу автори приділили взаємозв'язку заробітної плати з основними макроекономічними показниками економічного розвитку країни (продуктивністю праці, ВВП, індексами конкурентоспроможності та людського розвитку тощо).

Другий розділ присвячений аналізу та оцінці стану і тенденцій змін заробітної плати в економіці України та за видами економічної діяльності. Цілком логічним є наведення результатів проведених за участю авторів соціологічних досліджень заробітної плати і мотивації праці, на основі яких виокремлено гендерні відмінності оплати праці в Україні, здійснено порівняльний аналіз частки заробітної плати у витратах на робочу силу в Україні та країнах Європейського Союзу.

Значний науковий інтерес представляє дослідження у монографії питань регулювання оплати праці — державного (розділ 3) і договірної (розділ 4). У монографії також досліджено загальні характеристики державного регулювання оплати праці в Україні, розглянуто питання визначення і регулювання мінімальної зарплати, її диференціації за видами економічної діяльності та регіонах, ризики такої диференціації, а також проблему регулювання заробітної плати у галузях бюджетної сфери (освіта, охорона здоров'я та ін.).

У монографії формулюються об'єктивні передумови запровадження системи договірної регулювання заробітної плати, узагальнюється практика укладання угод на національному, галузевому і регіональному рівнях, колективних договорів на підприємствах. Однак було би доцільно розглянути практику укладання колективних договорів у транснаціональних корпораціях.

П'ятий розділ присвячений аналізу правового регулювання заробітної плати у країнах-членах ЄС і можливостям використання їхнього досвіду в нашій країні. Зокрема, висвітлюються економіко-правові аспекти політики доходів і заробітної плати, питання внутрішньофірмового (локального) регулювання зарплати, дотримання принципу недискримінації та рівності прав працівників у трудових відносинах у праві країн-членів ЄС і в Україні.

У заключному — шостому — розділі формулюються пропозиції та рекомендації щодо удосконалення регулювання оплати праці в Україні, а саме: вдосконалення організаційно-економічного механізму регулювання заробітної плати та розширення джерел підвищення трудових доходів в Україні, поліпшення якості державного і договірної регулювання заробітної плати.

Однак, незважаючи на те, що автори ставили собі за мету провести дослідження практичних проблем оплати праці в Україні і країнах ЄС, не зайвий був би більш детальний аналіз теоретичних аспектів оплати праці.

Без сумніву, колективна монографія представляє науковий і практичний інтерес і може бути корисною для працівників органів державного управління, соціального партнерства, викладачів, науковців, студентів вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться сучасними проблемами оплати праці.

Л. Лісогор
 доктор економічних наук,
 завідувач відділу досліджень
 людського розвитку Інституту демографії
 та соціальних досліджень НАН України

* Дослідження проблем оплати праці: порівняльний аналіз (Україна та країни ЄС): монографія / А. М. Колот, Г. Т. Куліков, О. М. Поплавська [та ін.]; за заг. ред. А. М. Колота, Г. Т. Кулікова. — К. : КНЕУ, 2008. — 274 с.